

پیشگفتار

آنچه پیش روی اهل نظر قرار دارد مجموعه مقالاتی است که در سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۶ در مجله وزین متین به قلم این حقیر به چاپ رسیده است و یا در حوزه معرفتی مناسبی با موضوع این مجله قرار دارد. نخستین مقاله درباره تنظیم خانواده است که رساله سطح سه اینجانب برای حوزه علمیه قم بوده و از راهنماییهای ارزشمند استاد گرانقدر حضرت آیت الله سیدعلی محقق داماد بهره برده و قسمتی از آن نیز به نوعی تقریر درسهای استاد معظم حضرت آیت الله العظمی سید موسی شبیری زنجانی است. مقاله دوم درباره استظلال و فتوای ارزشمند امام خمینی (س) درباره این موضوع است. این مقاله نیز وامدار تحقیقات درس حضرت آیت الله سیدعلی محقق داماد است. هر چند، به واسطه آنکه فتوای ایشان برخلاف نظر مرحوم امام بوده، همواره به نقد نظرات ایشان ناظر است. مقالات سوم تا هشتم برخلاف دو مقاله اول که در حوزه فقه به نگارش درآمده، مربوط به مباحث علم اصول فقه است. در مقاله سوم شبهه عبائیه که بحثی است درباره استصحاب کلی به بررسی گذاشته شده است و در مقاله چهارم به تبیین دخالت یکی از مباحث اصول در حوزه سیاست عملی اشاره شده است. اجمالی که در مقاله چهارم ملاحظه می شود شاید معلول آن باشد که این نوشتار بیشتر با توجه به مخاطبین آن در کنگره صدمین سال تولد امام خمینی (س) به رشته تحریر درآمده بود. در دو مقاله دیگر بحث خطابات قانونیه که از مهمترین بحثهای اصولی امام است موضوع بحث بوده است که در یکی اصل بحث و در دیگری نظرات

و نقدهای مرحوم آیت الله شهید سید مصطفی خمینی محور نگارش واقع شده است. بحث مقاله کلمه توحید نیز بحثی است که به مناسبت در علم اصول مطرح می شود و به ضرورت روزهای نگارش آن به رشته تحریر درآمده بود.

در مقاله آخر بحثی را در محدوده الهیات به معنی الاخص و با استناد به کتاب تقریرات فلسفه امام خمینی مطرح ساخته ام. این مباحث از مکتب فلسفی استاد بزرگوار حضرت آیت الله انصاری شیرازی بهره مند است - بر این امید بودم و کماکان نیز از آن ناامید نشده ام که بتوانم منظومه مرحوم سبزواری را بر این منوال به شرح بشینم - باشد که خداوند این توفیق را نصیب فرماید. در پایان این مجموعه، مصاحبه ای نیز به چاپ رسیده که عنوان «نوآوریهای امام خمینی در فقه» را به آن بخشیده اند. این مصاحبه مربوط به سال ۱۳۸۱ است که با روزنامه محترم اطلاعات انجام شد و نظر به اینکه نکاتی را دربر دارد - که شاید امروز خود بر آن نقدهایی داشته باشم - به همراه مقالات به زیور طبع آراسته می گردد. امید است آنچه پیش روی شماست در مرحله نخست ارزش چیدمان جدید را داشته باشد و در مرحله دوم به حسن نظر و التفات در دیدگان صاحبان اندیشه بنشیند و در مرحله آخر به نقد ایشان مزین گردد.

در پایان کلام، لازم می دانم از لطف و بزرگواری استاد معظم حضرت آیت الله سید محمد موسوی بجنوردی که کلامی را به صدر این مجموعه مصدّر ساختند و از محبت خواهران و برادرانم در پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی تشکر نمایم.

رب زدنی علما و الحقنی بالصالحین

قم ۳ آذر ماه ۱۳۸۸

سید حسن خمینی